

WYKAZ LEKTUR DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

obowiązujący od 1 września 2019 r.

Lektura obowiązkowa	
ZAKRES PODSTAWOWY	ZAKRES ROZSZERZONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Biblia, w tym fragmenty Księgi Rodzaju, Księgi Hioba, Księgi Koheleeta, Pieśni nad Pieśniami, Księgi Psalmów, Apokalipsy wg św. Jana; 2. Jan Parandowski, Mitologia, część I Grecja; 3. Homer, Iliada (fragmenty), Odyseja (fragmenty); 4. Sofokles, Antyгона; 5. Horacy - wybrane utwory; 6. Bogurodzica; Lament świętokrzyski (fragmenty); Legenda o św. Aleksym (fragmenty); Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty); 7. Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty); 8. Pieśń o Rolandzie (fragmenty); 9. Gall Anonim, Kronika polska (fragmenty); 10. Dante Alighieri, Boska komedia (fragmenty); 11. Jan Kochanowski, wybrane pieśni, w tym: Pieśń IX ks. I, Pieśń V ks. II; psalmy, w tym Psalm 13, Psalm 47; tren IX, X, XI, XIX; Odprawa posłów greckich; 12. Piotr Skarga, Kazania sejmowe (fragmenty); 13. wybrane wiersze następujących poetów: Daniel Naborowski, Jan Andrzej Morsztyn, Mikołaj Sęp-Szarzyński; 14. Jan Chryzostom Pasek, Pamiętniki (fragmenty); 15. William Szekspir, Makbet, Romeo i Julia; 16. Molier, Skąpiec; 17. Ignacy Krasicki, Hymn do miłości ojczyzny, wybrane satyry; 18. Franciszek Karpiński, wybór sielanek i liryki religijnej; 19. Adam Mickiewicz, Oda do młodości; wybrane ballady, w tym Romantyczność; wybrane sonety z cyklu Sonety krymskie oraz inne wiersze; Konrad Wallenrod; Dziady cz. III; 	<p>Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arystoteles, Poetyka, Retoryka (fragmenty); 2. Platon, Państwo (fragmenty); 3. Arystofanes, Chmury; 4. Jan Parandowski, Mitologia, część II Rzym; 5. Wergiliusz, Eneida (fragmenty); 6. św. Augustyn, Wyznania (fragmenty); 7. św. Tomasz z Akwinu, Summa teologiczna (fragmenty); 8. François Villon, Wielki testament (fragmenty); 9. François Rabelais, Gargantua i Pantagruel (fragmenty); 10. Michel de Montaigne, Próby (fragmenty); 11. Jan Kochanowski, Treny (jako cykl poetycki); 12. Piotr Skarga, Żywoty świętych (fragmenty); 13. William Szekspir, Hamlet 14. wybrane utwory poetyckie z romantycznej literatury europejskiej, w tym wybrane wiersze

<p>20. Juliusz Słowacki, Kordian, wybrane wiersze, w tym Grób Agamemnona (fragmenty), Testament mój;</p> <p>21. Zygmunt Krasiński, Nie-Boska komedia;</p> <p>22. Cyprian Kamil Norwid, wybrane wiersze;</p> <p>23. Bolesław Prus, Lalka, Z legend dawnego Egiptu;</p> <p>24. Eliza Orzeszkowa, Gloria victis;</p> <p>25. Henryk Sienkiewicz, Potop;</p> <p>26. Adam Asnyk, wybór wierszy;</p> <p>27. Fiodor Dostojewski, Zbrodnia i kara;</p> <p>28. wybrane wiersze następujących poetów: Jan Kasprówic, Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Leopold Staff;</p> <p>29. Stanisław Wyspiański, Wesele;</p> <p>30. Władysław Stanisław Reymont, Chłopi (tom I - Jesień);</p> <p>31. Stefan Żeromski, Rozdziobią nas kruki, wrony..., Przedwiośnie;</p> <p>32. Witold Gombrowicz, Ferdydurke (fragmenty);</p> <p>33. wybrane wiersze następujących poetów: Bolesław Leśmian, Julian Tuwim, Jan Lechoń, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Kazimiera Iłłakowiczówna, Julian Przyboś, Józef Czechowicz, Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Gajcy;</p> <p>34. Tadeusz Borowski, Proszę państwa do gazu, Ludzie, którzy szli;</p> <p>35. Gustaw Herling-Grudziński, Inny świat;</p> <p>36. Hanna Krall, Zdążyć przed Panem Bogiem;</p> <p>37. wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Czesław Miłosz, w tym wybrane wiersze z tomu Ocalenie oraz Traktat moralny (fragmenty), Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, w tym wybrane wiersze z tomów Pan Cogito oraz Raport z oblężonego miasta,</p>	<p>angielskich poetów jezior;</p> <p>15. Juliusz Słowacki, Lilla Weneda;</p> <p>16. Cyprian Kamil Norwid, Bema pamięci żałobny rapsod, Fortepian Szopena, Czarne kwiaty(fragment.), Promethidion (fragm.);</p> <p>17. realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, Ojciec Goriot lub Charles Dickens, Klub Pickwicka, lub Mikołaj Gogol, Martwe dusze, lub Gustaw Flaubert, Pani Bovary);</p> <p>18. Stanisław Wyspiański, Noc listopadowa;</p> <p>19. Franz Kafka, Proces (fragmenty);</p> <p>20. Michaił Bułhakow, Mistrz i Małgorzata;</p> <p>21. Stanisław Ignacy Witkiewicz, Szewcy;</p> <p>22. Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu Sklepy cynamonowe;</p> <p>23. Tadeusz Konwicki, Mała apokalipsa;</p> <p>24. Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie;</p> <p>25. Janusz Głowacki, Antygona w Nowym Jorku;</p> <p>26. Sławomir Mrozek, wybrane opowiadania;</p> <p>27. wybrane eseje następujących autorów: Jerzego Stempowskiego, Gustawa Herlinga-</p>
--	---

<p>Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Marcin Świetlicki, Jan Polkowski, Wojciech Wencel;</p> <p>38. Albert Camus, Dżuma;</p> <p>39. George Orwell, Rok 1984;</p> <p>40. Józef Mackiewicz, Droga donikąd (fragmenty);</p> <p>41. Sławomir Mrożek, Tango;</p> <p>42. Marek Nowakowski, Raport o stanie wojennym (wybrane opowiadanie); Górną "Edek" (z tomu Prawo prerii);</p> <p>43. Jacek Dukaj, Katedra (z tomu W kraju niewiernych);</p> <p>44. Antoni Libera, Madame;</p> <p>45. Andrzej Stasiuk, Miejsce (z tomu Opowieści galicyjskie);</p> <p>46. Olga Tokarczuk, Profesor Andrews w Warszawie (z tomu Gra na wielu bębenkach);</p> <p>47. Ryszard Kapuściński, Podróże z Herodotem (fragmenty);</p> <p>48. wybrane utwory okresu stanu wojennego;</p> <p>49. powojenna piosenka literacka - wybrane utwory Ewy Demarczyk, Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów.</p>	<p>Grudzińskiego, Zbigniewa Herberta, Zygmunta Kubiaka, Jarosława Marka Rymkiewicza (co najmniej po jednym utworze);</p> <p>28. wybrane teksty z aktualnych numerów miesięczników oraz kwartalników literackich i kulturalnych.</p>
<p>Lektura uzupełniająca</p> <p>W każdej klasie obowiązkowo dwie pozycje książkowe w całości lub we fragmentach, na przykład:</p>	
<p>ZAKRES PODSTAWOWY</p>	<p>ZAKRES ROZSZERZONY</p>
<p>1. Sofokles, Król Edyp;</p> <p>2. Mikołaj z Wilkowiecka, Historyja o chwalebny Zmartwychwstaniu Pańskim (fragmenty);</p> <p>3. Dzieje Tristana i Izoldy (fragmenty);</p> <p>4. Giovanni Boccaccio, Sokół;</p> <p>5. Mikołaj Rej, Żywot człowieka poczciwego (fragmenty);</p> <p>6. Andrzej Frycz Modrzewski, O poprawie Rzeczypospolitej (fragmenty);</p> <p>7. Miguel de Cervantes y Saavedra, Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manczy (fragmenty);</p>	<p>1. Erazm z Rotterdamu, Pochwała głupoty (fragmenty);</p> <p>2. Tomasz Morus, Utopia (fragmenty);</p> <p>3. Pedro Calderon de la Barca, Życie snem;</p> <p>4. Wolter, Kandyd (fragmenty);</p> <p>5. Jean Jacques Rousseau, Nowa Heloiza (fragmenty);</p>

<p>8. Wespazjan Kochowski, Psalmodya polska (wybór psalmów);</p> <p>9. Wacław Potocki, Transakcja wojny chocimskiej (fragmenty z części I);</p> <p>10. Ignacy Krasicki, Monachomachia (fragmenty);</p> <p>11. Stanisław Trembecki, Franciszek Kniaźnin, wybrane utwory;</p> <p>12. Jędrzej Kitowicz, Opis obyczajów za czasów panowania Augusta III (fragmenty);</p> <p>13. Julian Ursyn Niemcewicz, Powrót posła;</p> <p>14. Stanisław Staszic, Przestrogi dla Polski (fragmenty);</p> <p>15. Juliusz Słowacki, Beniowski (fragmenty);</p> <p>16. Aleksander Fredro, Śluby panieńskie;</p> <p>17. Johann Wolfgang Goethe, Cierpienia młodego Wertera (fragmenty), Faust (fragmenty);</p> <p>18. George Byron, Giaur (fragmenty);</p> <p>19. Adam Mickiewicz, Dziady cz. IV;</p> <p>20. Eliza Orzeszkowa, Nad Niemnem;</p> <p>21. Maria Konopnicka, wybór wierszy;</p> <p>22. Stefan Żeromski, Echa leśne;</p> <p>23. Zofia Nałkowska, Granica;</p> <p>24. Tadeusz Peiper, wybór wierszy;</p> <p>25. Joseph Conrad, Lord Jim;</p> <p>26. Anna Kamieńska, Anna Świrszczyńska, Julia Hartwig, Stanisław Grochowiak, Edward Stachura, wybór wierszy;</p> <p>27. Kazimierz Moczarski, Rozmowy z katem (fragmenty);</p> <p>28. Zofia Nałkowska, Przy torze kolejowym (z tomu Medaliony);</p>	<p>6. wybrane utwory epickie okresu romantyzmu: Józef Ignacy Kraszewski, Stara baśń, Victor Hugo, Nędznicy, Edgar Allan Poe - wybrane opowiadanie; Henryk Rzewuski, Pamiętki Soplicy (fragmenty);</p> <p>7. Władysław Stanisław Reymont, Chłopi (tom II - Zima);</p> <p>8. Aldous Huxley, Nowy wspaniały świat;</p> <p>9. Gabriela Zapolska, Moralność pani Dulskiej;</p> <p>10. Gustaw Herling-Grudziński, Wieża;</p> <p>11. Florian Czarnyszewicz, Nadberezyńcy;</p> <p>12. Bohumil Hrabal-wybrane opowiadania;</p> <p>13. Wiesław Myśliwski, Widnokrag;</p> <p>14. Julian Strykowski, Austeria;</p> <p>15. Umberto Eco, Imię róży;</p> <p>16. wybrane wiersze poetów polskich i obcych;</p> <p>17. wybrana powieść polska i obca z XX lub XXI wieku;</p> <p>18. wybrany dramat polski i obcy z XX lub XXI wieku lub inne utwory literackie wybrane przez nauczyciela.</p>
--	--

Zalecane dzieła teatralne i filmowe:

1. **Apocalypsis cum figuris**, reż. Jerzy Grotowski;
2. **Amadeusz**, reż. Miloš Forman;
3. **Dekalog**, reż. Krzysztof Kieślowski, wybrane filmy z cyklu;
4. **Dziady**, reż. Konrad Swinarski;
5. **Elektra**, reż. Piotr Chołodziński;
6. **Emigranci**, reż. Kazimierz Kutz;
7. **Kartoteka**, reż. Krzysztof Kieślowski;
8. **Kordian**, reż. Jerzy Englert;
9. **Lawa**. Opowieść o "Dziadach" Adama Mickiewicza, reż. Tadeusz Konwicki;
10. **Moralność pani Dulskiej**, reż. Tomasz Zygadło;
11. **Nad Niemnem**, reż. Zbigniew Kuźmiński;
12. **Noc listopadowa**, reż. Andrzej Wajda;
13. **Noce i dnie**, reż. Jerzy Antczak;
14. **Rewizor**, reż. Jerzy Gruza;
15. **Rękopis znaleziony w Saragossie**, reż. Wojciech Jerzy Has;
16. **Iwona, księżniczka Burgunda**, reż. Zygmunt Hübner;
17. **Sanatorium pod klepsydrą**, reż. Wojciech Jerzy Has;
18. **Śluby panieńskie**, reż. Andrzej Łapicki;
19. **Wizyta starszej pani**, reż. Jerzy Gruza;
20. **Zezowate szczęście**, reż. Andrzej Munk;
21. **Ziemia obiecana**, reż. Andrzej Wajda.

Teksty polecane do samokształcenia:

1. **Słownik 100 tysięcy potrzebnych słów**, red. Jerzy Bralczyk;
2. Jan Białostocki, **Sztuka cenniejsza niż złoto. Opowieść o sztuce europejskiej**;
3. **Człowiek Grecji**, red. Jean-Pierre Vernant;
4. **Człowiek renesansu**, red. Eugenio Garin;
5. Umberto Eco, **Sztuka i piękno w średniowieczu**;
6. Karol Estreicher, **Historia sztuki w zarysie**;
7. **Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce**, red. Katarzyna Kłosińska;
8. Johan Huizinga, **Jesień średniowiecza**;
9. Jacques Le Goff, **Człowiek średniowiecza**;
10. Władysław Kopaliński, **Słownik mitów i tradycji kultury**;
11. Jacek Kowalski, **Niezbędnik Sarmaty**;
12. Tadeusz Lubelski, **Historia kina polskiego. Twórcy, filmy, konteksty**;
13. Jan Miodek, **Słownik ojczyzny polszczyzny**;
14. Anna Nasiłowska, **Literatura okresu przejściowego 1975-1996**;
15. Ewelina Nurczyńska-Fidelska, Barbara Parniewska, Ewa Popiel-Popiołek, Halina Ulińska, **Film w szkolnej edukacji humanistycznej**;

16. Maria Ossowska, **Ethos rycerski i jego odmiany**;
17. **Popularna encyklopedia mass mediów**, pod red. J. Skrzypczaka;
18. **Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów**, red. Edyta Bańkowska i Agnieszka Mikołajczuk;
19. Zbigniew Raszewski, **Krótką historia teatru polskiego**;
20. Teresa Skubalanka, **Historyczna stylistyka języka polskiego. Przekroje**;
21. Stanisław Stabryła, **Starożytna Grecja**;
22. Anna Świderkówna, Hellenika. **Wizerunek epoki od Aleksandra do Augusta; Rozmowy o Biblii**;
23. **Wielka encyklopedia Polski, t. 1. i 2.**;
24. Władysław Tatarkiewicz, **Historia filozofii; Dzieje sześciu pojęć; Droga przez estetykę**;
25. Mieczysław Tomaszewski, **Muzyka w dialogu ze słowem. Próby, szkice, interpretacje**;
26. Lidia Winniczuk, **Ludzie, zwyczaje, obyczaje starożytnej Grecji i Rzymu.**